

Implementeringsrådets rekommendationer om genomförande av ny EU-förordning om granskning av utländska direktinvesteringar

Implementeringsrådets rekommendationer framgår i sin helhet i avsnitt 9. Rekommendationerna i sammandrag är följande:

- Rådet rekommenderar att genomförandet av förordningen görs med en anpassning av den svenska lagstiftningen främst i enlighet med förordningens övergripande syfte.
- Vid en översyn av den svenska lagstiftningen behöver det EU-rättsliga perspektivet om fri rörlighet beaktas.
- Rådet betonar att lagstiftningen behöver präglas av förutsebarhet.
- Rådet förordar att lagstiftningen på detta område tar hänsyn till aktiemarknadens natur.
- Rådet betonar vikten av att involvera näringslivet i lagstiftningsprocessen.
- Rådet vill lyfta perspektivet att förenklingar för företag i många fall innebär förenkling även för myndigheter.
- Rådet förordar att lagstiftningen på detta område samlas i så få rättsakter som möjligt.
- Rådet förordar att lagstiftningen föregås av en konsekvensanalys med särskilt fokus på de ekonomiska följderna för svenska företag.
- Rådet rekommenderar att förslagen i avsnitt 8 beaktas i samband med anpassningen av den svenska lagstiftningen.

1. Implementeringsrådets uppgift

Implementeringsrådet har i uppgift att bistå regeringen i arbetet med att stärka svenska företags konkurrenskraft genom att undvika implementering över miniminivån och motverka omotiverade regelbördor samt minska administrativa kostnader och andra fullgörandekostnader vid genomförande av EU:s regelverk i svensk rätt. Implementeringsrådets arbete ska utgå ifrån ett företagsperspektiv.

Implementeringsrådet ska lämna underlag och rekommendationer till regeringen, dels som bidrag till svenska ståndpunkter i förhandlingar, dels om hur EU-rättsakter kan genomföras i svensk rätt på ett sätt som inte är mer långtgående ur ett företagsperspektiv än vad rättsakterna kräver.

Implementeringsrådets arbete har sin utgångspunkt i problembeskrivningar som förmedlats till rådet, främst från branschorganisationer och deras medlemsföretag. Under arbetet med underlagen tas också kontakter med andra som är insatta i respektive sakområde, till exempel myndigheter. Mot bakgrund av den information och kunskap som inhämtats och inom ramen för den aktuella rättsaktens övergripande syfte gör rådet en sammanvägd och självständig bedömning av hur företagsperspektivet kan tillgodoses på ett ändamålsenligt sätt i varje enskilt fall.

I framtagandet av detta yttrande har rådet främst använt sig av underlag och information som inkommit i kontakter med Svenskt Näringsliv, Swedish Private Equity & Venture Capital Association, Inspektionen för Strategiska Produkter, Kommerskollegium, Fondbolagens förening, Business Sweden, Industrifonden, Almi Invest, Svensk Försäkring, Justitiedepartementet, Utrikesdepartementet samt Klimat- och Näringslivsdepartementet.

2. Berörd EU-rättsakt

Revidering av Europaparlamentets och rådets förordning om granskning av utländska direktinvesteringar i EU,¹ som kommer att resultera i att denna förordning byts ut mot en ny.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen

3. Mål och syfte med EU-rättsakten

Den nya EU-förordningen om utländska direktinvesteringar är en revidering av en tidigare förordning med mål att skydda EU:s säkerhet och allmänna ordning när det handlar om utländska direktinvesteringar (som berör två eller flera medlemsstater eller EU som helhet). Revideringen syftar till att effektivisera och harmonisera det EU-gemensamma samarbetet på området. Bland annat blir det obligatoriskt för medlemsstaterna att ha en granskningsmekanism för att underlätta samarbetet kring gränsöverskridande investeringar och ett antal särskilda sektorer utses att omfattas av förordningen.

4. Var i processen befinner sig anpassningen av svensk rätt?

En preliminär överenskommelse om en ny förordning nåddes mellan Europaparlamentet och rådet i december 2025 och behöver godkännas av dessa innan den formellt antas. De nya reglerna börjar tillämpas 18 månader efter förordningens ikraftträdande.

Anpassningen av svensk rätt har, av naturliga skäl, ännu inte skett i relation till den kommande förordningen. Däremot har den existerande förordningen om utländska direktinvesteringar medfört betungande svensk lagstiftning som kan komma att behöva anpassas i ljuset av en ny förordning.

5. Ansvarigt departement

Justitiedepartementet.

6. Problembeskrivning ur ett svenskt företagsperspektiv

Det svenska regelverket om utländska direktinvesteringar består – utöver den nuvarande EU-förordningen – både av lagstiftning som innebär genomförande av denna förordning² och av nationell lagstiftning, som kommit till med anledning av Sveriges egen hållning vad gäller skydd mot

² Lag (2020:826) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar samt förordning (2020:827) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar

utländska direktinvesteringar³. Utifrån de samtal och kontakter som Implementeringsrådet haft i arbetet med detta yttrande har de svenska reglerna som helhet, men främst lagen om granskning av utländska direktinvesteringar (härefter UDI-lagen), haft en negativ inverkan på investeringsklimatet i Sverige. Berörda intressenter upplever att Sverige gått alltför långt i sina ambitioner vad gäller nationell säkerhet och allmän ordning. Resultatet beskrivs vara långdragna, krångliga och oklara processer med negativa konsekvenser för svensk konkurrenskraft.

De problem som beskrivs är inte i första hand en direkt följd av genomförande av den nuvarande EU-förordningen utan grundar sig till största del i de regler som tillkommit inom ramen för nationell befogenhet. De svenska reglerna gör att Sverige i dessa sammanhang sticker ut i förhållande till andra medlemsstater. Inför genomförandet av den nya EU-förordningen, och särskilt med hänsyn till att ett viktigt syfte med förordningen är att uppnå bättre effektivitet och harmonisering medlemsstaterna emellan⁴, anser rådet att det är viktigt att belysa den problematik som beskrivits och ge rekommendationer om hur situationen skulle kunna förbättras. Rådet menar att den beskrivna bilden talar för att en helhetsöversyn av det svenska regelverket behöver göras i syfte att anpassa det bättre till den gemensamma EU-kontexten och därmed nå ett korrekt genomförande av den nya EU-förordningen som ligger i linje med dess övergripande syfte. Det finns enligt berörda intressenter möjlighet att uppnå de höga ambitionerna vad gäller nationell säkerhet och allmän ordning utan att riskera negativa konsekvenser för svensk konkurrenskraft, se vidare om detta i avsnitt 8.

Nedan följer ett antal exempel på problem som rådet fått ta del av i dialog med intressenter och andra aktörer.

En alltför bred anmälningsplikt

Anmälningsplikten enligt UDI-lagen omfattar alla investerare oavsett nationalitet, alltså även svenska och investerare från andra EU-länder. I den nya EU-förordningen har definitionen av utländsk investerare visserligen föreslagits utökas till att omfatta investerare som är etablerade i EU, men endast om de direkt eller indirekt kontrolleras av en tredjelandsentitet,

³ Lag (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar samt förordning (2023:624) om granskning av utländska direktinvesteringar

⁴ Jfr EU-kommissionens förslag COM (2024) 23 final och de skäl som finns i den senaste offentliga versionen av förslaget

vilket gör investeringen förenad med motsvarande risk som vid en investering av en tredjelandsentitet.⁵ Att ha restriktioner mot investeringar från andra EU-länder är problematiskt såtillvida att det bara får ske inom ramen för de särskilda bestämmelser som kan förväntas i den nya EU-förordningen eller om det annars kan motiveras utifrån de undantagsmöjligheter som EU-rätten om fri rörlighet medger. Fri rörlighet för kapital gäller vidare även kapital från tredje land.

Anmälningssplikten enligt UDI-lagen gäller i flera fall utan att ta hänsyn till vilket verkligt inflytande den tänkta investeringen får. Nya investeringar behöver anmälas även om detta inte ändrar tidigare ägarförhållanden, koncerninterna investeringar samt portföljinvesteringar likaså. Detta medför även tillämpningsproblem för försäkringsbranschen vid försäkringstagares investeringar genom depåförsäkringar⁶.

Den breda omfattningen av anmälningssplikten är inte bara problematisk på så sätt att det blir generellt betungade för investerare som behöver lägga mycket tid och resurser på att uppfylla den. I värsta fall kan det resultera i att svenska företag väljs bort som investeringsalternativ. Det är också svårt att förena den breda och därmed ganska trubbiga ansatsen med det mer specifika syftet med lagstiftningen, nämligen att skydda Sverige (och EU) genom att identifiera skadliga investeringar från tredje land.

Ett alltför brett tillämpningsområde

Den svenska UDI-lagen har som syfte att förhindra investeringar som kan hota skyddsvärd verksamhet i Sverige. Samhällsviktig verksamhet är en av sju skyddsvärda verksamheter som pekas ut i lagen. Den omfattar verksamheter, tjänster och infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer funktioner nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden och

⁵ Kodifiering av praxis, se C-106/22 Xella. Se även den senaste offentliga versionen av den nya förordningens skäl (10) och artikel 2 (6b)

⁶ I depåförsäkringar ges försäkringstagaren rätt att bestämma i vilka aktier och andra tillgångar som premierna ska placeras i, inom de ramar som försäkrings- eller tjänstepensionsföretaget (försäkringsgivaren) bestämmer. Försäkringsgivaren är formell ägare av tillgångarna och har rösträtten för de aktier som försäkringstagaren valt att investera i. Det är därmed försäkringsgivaren som omfattas av anmälningssplikten enligt UDI-lagen. Även om försäkringsgivaren formellt har rösträtten för de aktier som försäkringstagaren investerat i är företaget generellt förhindrat att utnyttja den enligt sina försäkringsvillkor och styr dokument. Enligt dessa har inte heller försäkringstagaren rätt att utnyttja rösträtten.

säkerhet.⁷ Under 2024 stod sektorn samhällsviktig verksamhet för ca 80 % av anmälda ärenden (ca 950 anmälningar av totalt 1 200).⁸

Myndigheten för civilt försvar (MCF) får enligt förordning (2023:624) om granskning av utländska direktinvesteringar meddela föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av UDI-lagen. Föreskrifterna (MSBFS 2024:9)⁹ upplevs dock som otydliga och alltför omfattande, vilket skapar stor osäkerhet kring om en investering är anmälningspliktig eller ej. Förslag om nya föreskrifter i syfte att förtydliga och förbättra de nu gällande har utarbetats av MCF, bland annat i samarbete med branschorganisationer.¹⁰ Intressenter som rådet haft kontakt med uppfattar dock att det breda tillämpningsområdet snarast breddas med de föreslagna förändringarna istället för att innebära förtydliganden som begränsar anmälningsplikten till de mest kritiska verksamheterna.

Komplexiteten för investerarna förstärks av att MCF har bemyndigande att fastställa föreskrifterna om samhällsviktiga verksamheter, medan anmälan ska lämnas till Inspektionen för strategiska produkter (ISP). Detta innebär att en myndighet definierar vad som ska anmälas till en annan, samtidigt som MCF inte kan ge investerare vägledning i enskilda fall, eftersom den slutliga bedömningen görs av ISP. Dessutom är insynen och transparensen i praxis kring anmälningsärenden begränsad, vilket ytterligare försämrar företagets möjligheter att förutse vilka bedömningar som ISP kan komma att göra. Här kan noteras att det finns ett mer generellt EU-rättsligt krav på att tillståndsförfaranden som riskerar att begränsa den fria rörligheten måste vara förutsägbara, på så vis att dess kriterier måste vara tillgängliga och transparenta.¹¹

Följden av allt detta är att många företag väljer att anmäla investeringar för säkerhets skull. Utifrån samtal med berörda näringsorganisationer upplevs

⁷ Inspektionen för strategiska produkter, se [Skyddsvärda verksamheter](#)

⁸ Inspektionen för strategiska produkter, UDI-statistik för år 2024, se [Statistik över UDI-ärenden](#)

⁹ MSBFS 2024:9 föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar

¹⁰ MSB 2024-14309, Remiss om förslag till nya föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen om granskning av utländska direktinvesteringar

¹¹ Detta krav har utvecklats i EU-domstolens rättspraxis, exempelvis i mål C-54/99 *Église de scientologie* avseende just utländska direktinvesteringar och mål C-205/99 *Analir m.fl.*, samt har kodifierats i flera sekundärrättsakter, exempelvis, avseende etablering av tjänsteutövare, i artikel 10 och 13 i tjänstedirektivet.

systemet som oproportionerligt i förhållande till syftet med lagstiftningen på området.

Långa handläggningstider

Utöver att själva anmälningarna kräver betydande tid och resurser från företagen utgör handläggningstiden ytterligare en belastning. För många investeringar utgör lång handläggningstid en påtaglig risk för likviditetsbrist vid utestående investeringar. Därför är det avgörande att minimera antalet dagar för att säkerställa en så effektiv process som möjligt.

Som exempel kan nämnas större industriella och strategiska etableringar inom exempelvis energi, batterier, materialproduktion och avancerad tillverkning. För dessa investeringar är förutsägbarhet och tid till beslut ofta helt avgörande i konkurrensen mellan EU-länder. I kontakter som rådet haft har det lyfts att osäkerhet kring FDI-processens omfattning och tidsåtgång på detta område har utgjort en försvagande faktor för Sveriges attraktivitet i jämförelse med länder med mer förutsägbara processer.

Lagstiftningen är inte förenlig med hur aktiemarknaden fungerar

Anmälningsplikten och den utdragna process som den svenska lagstiftningen medför är problematisk i onoterade miljöer, men blir särskilt besvärande när det handlar om investeringar som görs på aktiemarknaden. Osäkerhet, tidsfördröjning och kostnader som anmälningsplikten för med sig hindrar aktiemarknadens primära och vitala funktion som förmedlare av riskkapital och hämmar kapitalförsörjningen. I värsta fall kan dessa osäkerheter slå mot en aktiemarknad i ett kritiskt läge, med allvarliga samhällskonsekvenser som följd. För finansiella institut, kapitalförvaltare, innebär anmälningsplikten därtill i vissa fall en konflikt med de förpliktelser som följer av finansmarknadsregleringen.¹² En sådan ordning rimmar även illa med EU:s ambitioner om spar- och investeringsunionen.

Stora skillnader i förhållande till andra medlemsstater

Den breda anmälningsplikten för investeringar har gjort att Sverige har långt fler anmälda investeringar jämfört med andra EU-medlemsstater. Vissa medlemsstater har fram till nu inte haft någon granskningsfunktion för utländska direktinvesteringar. Med den nya förordningen blir det

¹² Se även nedan under avsnitt 8 om portföljinvesteringar

obligatoriskt att ha en sådan. Men även i jämförelse med de medlemsstater som redan har en sådan funktion sticker Sverige ut med sina många anmälda ärenden. Av den statistik som rådet samlat in så hade Sverige under 2024 1 261 anmälningar, mer än dubbelt så många som Tyskland, som med 569 anmälningar låg på andra plats. Övriga länder – Finland, Belgien, Frankrike, Nederländerna och Spanien – stod tillsammans för totalt 773. För 2025 har dessutom en ökning skett för Sverige till 1 987 anmälningar (mer utförlig statistik redovisas i kap 7).

Den breda anmälningsplikten och de tids- och resurskrävande processer som är knutna till den skulle kunna ha en betydande avskräckande effekt på utländska investerare som sätter Sverige i en sämre konkurrenssituation.¹³ Redan begränsade förseningar eller osäkerheter i FDI-processen kan i praktiken vara tillräckliga för att hela investeringar flyttas till andra jurisdiktioner. Detta gäller inte bara industriella investeringar, utan även kapitalanskaffning i noterade bolag, där till exempel nyemissioner är starkt tidskritiska och försenade UDI-besked riskerar att stoppa kapitalflöden eller försämra affärsvillkoren. Den breda anmälningsplikten och långa handläggningstider riskerar att fördröja investeringsrundor, stoppa kapitalanskaffning och göra att investerare väljer andra länder för sin kapitalallokering. Detta påverkar i sin tur innovationskraft, skalningsförmåga och svenska företags konkurrenskraft.

Den svenska UDI-lagen innebär också en anmälningsplikt av portföljinvesteringar som görs av svenska kapitalförvaltare, såsom fondbolag. Sådana investeringar kan emellertid inte bli föremål för ett förbud enligt UDI-lagen, utan anmälningsplikten innebär endast en administrativ börda som medför en konkurrensnackdel för svenska finansiella företag.

Det kan även noteras att Sverige skiljer sig från de flesta andra medlemsländer när det kommer till hur hanteringen av utländska direktinvesteringar är organiserad. I Sverige ligger ansvaret hos myndigheter som i första hand arbetar med säkerhet och beredskap. Hanteringen i andra medlemsstater sker i stället hos motsvarande närings-, handels-, eller finansdepartement med input från säkerhetsmyndigheter.

¹³ Risken att dagens regelverk kommer resultera i lägre inflöde av utländska företag till Sverige belyses även nyligen i ESO-rapporten "När Sverige säljer", https://eso.expertgrupp.se/rapporter/2025_5-nar-sverige-saljer/.

Detta bidrar möjligen till diskrepansen i antal anmälda ärenden jämfört med andra EU-länder.

Särskilda problem för innovationsverksamheter i framtidstekniker

Vissa branscher drabbas mer än andra av de svårigheter som de svenska reglerna för med sig. Särskilt gäller detta verksamheter i uppstartsfas inom nydanande teknologier såsom AI. Här spelar utländska direktinvesteringar en viktig roll då de har en klar koppling till tekniköverföringar. För dessa typer av verksamheter är risknivån redan hög (sett till teknologi- och marknadsrisker) och den nuvarande UDI-lagen kan höja denna nivå än mer. För att främja teknikutveckling och innovation i tidiga skeden bör risknivåer tas ned, något som Implementeringsrådet berörde i sitt yttrande om Konkurrenskraftsfonden.¹⁴

Instruktioner och blanketter finns bara på svenska

För internationella investerare som har att följa reglerna om anmälningsplikt är det problematiskt att det till viss del saknas vägledande information på engelska hos den myndighet som tar emot och hanterar anmälan och att de blanketter som ska användas endast finns att tillgå på svenska.

Näringslivet inte tillräckligt involverat i lagstiftningsprocessen kring UDI-lagen

Den svenska UDI-lagen kom till på relativt kort tid. Vissa intressenter som rådet har haft kontakt med har lyft att de inte fick möjlighet att lämna sina synpunkter vid någon remissrunda eller på annat sätt och att detta varit negativt för företagsperspektivet. Lagstiftningen har till exempel inte beretts med företrädare för kapitalmarknadsaktörerna. Utan en bred förankring hos företagen finns det en risk att perspektivet blir ensidigt och utan den balans som krävs för att investeringsklimatet ska vara sunt för alla inblandade.

¹⁴ Se <https://implementeringsradet.se/wp-content/uploads/2025/11/Implementeringsradets-yttrande-ECF-251105.pdf>

7. Implementeringsrådets analys

Utländska direktinvesteringar faller inom EU:s exklusiva befogenhet som en del av den gemensamma handelspolitiken.¹⁵ Den nuvarande EU-förordningen om utländska direktinvesteringar innebär att medlemsstaterna har en rättslig ram för granskning i syfte att medverka till den gemensamma säkerheten. Medlemsstaterna har samtidigt ansvar enligt EU-fördragen att värna den nationella säkerheten och skydda sina väsentliga säkerhetsintressen.¹⁶ Detta förhållande kan ge upphov till viss förvirring vid nationell reglering av utländska direktinvesteringar eftersom medlemsstaternas ansvar att skydda nationell säkerhet delvis tycks konkurrera med de specifika EU-reglernas syfte att skydda unionen (inom ramen för den gemensamma handelspolitiken) på det här området. Dessutom begränsas medlemsstaternas handlingsutrymme inom detta område av EU-rätten om fri rörlighet.

För svensk del har den nationella befogenheten på området utnyttjats till att skapa ett omfattande regelverk som har resulterat i den problematiska situation som beskrivs ovan. Den administrativa bördan och osäkerheten som företagen upplever tycks inte stå i proportion till det säkerhetspolitiska värde man vill uppnå. Att endast ett fåtal av anmälningarna som görs leder till granskning väcker just frågan om den omfattande anmälningsplikten verkligen kan anses motiverad. Ur ett konkurrenskraftsperspektiv uppfattas den snarare som orimlig.

En övergripande risk med den ordning som Sverige har valt är att investerare, såväl svenska som utländska, väljer bort Sverige som investeringsland. Om det svenska investeringsklimatet är dåligt är det förstås en nackdel för Sverige som blir oattraktivt att investera i. Som exempel kan nämnas UDI-regelverkets koppling till EU:s samlade industripolitik (t.ex. Net Zero Industry Act, Critical Raw Materials Act och Battery Booster). Här finns en risk att en alltför omfattande nationell anmälningsplikt motverkar just de strategiska investeringar som EU aktivt försöker främja, vilket kan leda till att projekt lokaliseras till andra medlemsstater.

Ytterligare en risk är att Sverige blir en svag länk i EU-samarbetet när det gäller att locka kapital till unionen, en ambition som bland annat uttrycks i

¹⁵ Artikel 3.1 e) EUF-fördraget

¹⁶ Artikel 4(2) EU-fördraget respektive Artikel 346 EUF-fördraget

den av EU-kommissionen aviserade 28:e ordningen.¹⁷ Sveriges långtgående ansats när det gäller investeringsgranskning skulle till och med kunna störa balansen på den inre marknaden och därmed till slut verka negativt för den säkerhet man från början avsåg att skydda.

Det bör också uppmärksammas att det inte finns någon konsekvensanalys utförd kring den svenska UDI-tillämpningen som innebär en analys av påverkan på svenska företag och konkurrenskraft. Den konsekvensanalys som utfördes i ”Granskning av utländska direktinvesteringar” (SOU 2021:87, s. 613f) berör mer generella resonemang kring vilka kostnader som kan uppkomma.¹⁸ Ingen av de risker eller osäkerheter vi ser idag kring UDI-lagstiftningen omnämns som sådana i den presenterade konsekvensanalysen.

Berörda branscher och företag

Berörda företag är alla företag som på ett eller annat sätt är intresserade av att ta in svenska eller utländska investerare för att utveckla sin verksamhet. Att utländska investeringar har varit viktigt för svenska företag och konkurrenskraft har nyligen belysts i ESO-rapporten ”När Sverige säljer”.¹⁹ Trots att utlandsägda företag utgör en liten del av det svenska näringslivet (8 %) så bidrar de samtidigt betydligt till den totala produktivitetstillväxten (40 %).²⁰ Sett till perioden 1997–2021 sker flest uppköp inom tillverkningsindustri, handelssektorn samt övriga delar av tjänstesektorn (exempelvis IKT och konsultverksamhet). Uppköp i känsliga sektorer såsom försvar och avancerad teknologi utgör däremot mindre än 5 % av det totala antalet uppköp. De fem vanligaste uppköparländerna sett till alla uppköp under denna tidsperiod var Norge, Danmark, USA, Finland och Storbritannien.

Enligt Business Sweden uppgick 2024 de utländska direktinvesteringarna i Sverige till 205 miljarder kronor.²¹ Sett till de utländska direktinvesteringstillgångarna i Sverige 2023 så utgjorde de 4 464 miljarder

¹⁷ EU-kommissionen, 28:e ordningen – En rättslig ram för företag i EU

¹⁸ Jfr. också konsekvensanalysen i delbetänkandet ”Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar” (SOU 2020:11, s. 151f) som även den endast berör mer generell påverkan på svenska företag.

¹⁹ Se https://eso.expertgrupp.se/rapporter/2025_5-nar-sverige-saljer/

²⁰ I ”Granskning av utländska direktinvesteringar” (SOU 2021:87, s. 615) uppskattas att det då berörde 600 000–700 000 personer sysselsatta i drygt 14 000 utlandsägda dotterbolag i Sverige.

²¹ Se <https://www.business-sweden.com/4a5bb1/globalassets/insights/global-analysis/fdi/fdi-2025.pdf>

kronor. Av denna senare summa så var 86% företag från Europa (3 839 miljarder kronor), 9% från Nordamerika (402 miljarder kronor) samt 4% från Asien och Oceanien (179 miljarder kronor).

Enligt den statistik som ISP redovisar på sin hemsida kring UDI-ärenden sedan december 2023 redovisas inte vilken näringslivsbransch aktuellt ärende gäller eller vilket land som är involverat. Därför kan vi inte säga något om utvecklingen sedan december 2023 annat än sett till antal och utfall.

Konsekvenser för svenska företag

Anmälningar enligt UDI-lagen i jämförelse med antalet anmälningar i andra EU-länder

Tabell 1. Antal UDI-anmälningar i jämförbara länder²²

	Sverige	Finland	Belgien	Frankrike	Nederländerna	Tyskland	Spanien
2023	114* st	38 st	68 st	309 st	55 st	537 st	129 st
2024	1261 st	31 st	100 st	392 st	83 st	569 st	167 st

*Enbart december 2023. UDI-lagen (2023:560) trädde i kraft den 1 december 2023

Källa: Egen sammanställning

Tabell 1 sammanfattar egen insamlad statistik för UDI-anmälningar för Sverige, Finland, Belgien, Frankrike, Nederländerna, Tyskland och Spanien.²³

Sverige utmärker sig med ett betydligt högre antal anmälningar än dessa EU-länder. Den svenska anmälningsplikten gjorde att Sverige, under 2024, hade långt fler anmälningar än Frankrike trots att de har den största mottagarmarknaden av utländska direktinvesteringar i Europa, medan Sverige var fjärde största mottagarland.²⁴

²² Danmark redovisar inte av säkerhetsskäl sina UDI-anmälningar per år. Dock har de från 1 juli 2021 och 31 december 2025 haft totalt 989 UDI-anmälningar vilket motsvarar runt 220 anmälningar per år, <https://erhvervsstyrelsen.dk/statistik-over-erhvervsstyrelsens-behandling-af-investeringscreeningssager>.

²³ För Sverige se; [ISP-mall med instruktion](#) Enbart december 2023. Lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar trädde i kraft den 1 december 2023; För Finland se; [Ulkomaalaisten yritystojojen seuranta 2022](#); För Frankrike se; [Foreign Direct Investment Regimes Laws and Regulations Report 2026 France](#); För Belgien se; [Screening-of-Foreign-Direct-Investment-Annual-Report-2023-2024.pdf](#) och [Screening-of-Foreign-Direct-Investment-Annual-Report-2024-2025.pdf](#); För Nederländerna se; [Jaarverslag BTI 2023 \[Rapport juli 2024\] \(2\).pdf](#) och [Jaarverslag BTI 2024 \(1\).pdf](#); För Tyskland se, [Investitionsprüfung in Deutschland: Zahlen und Fakten](#); För Spanien se; [INFORME INVERSIONES EXTRANJERAS 2023V3_20240530](#) och [CONTROL DE INVERSIONES](#).

²⁴ Business Sweden, INVESTERINGAR I GEOPOLITIKENS SKUGGA Internationella direktinvesteringar i den globala och svenska ekonomin, [fdi-2025.pdf](#)

Detta innebär att utländska aktörer som vill investera i Sverige möter en mer omfattande administrativ börda och osäkerheter än i länder som exempelvis Frankrike, Finland eller Nederländerna. Denna obalans riskerar att skapa ytterligare osäkerhet och ökade kostnader för investerare, vilket i sin tur minskar Sveriges attraktionskraft som investeringsdestination och kan därmed påverka konkurrenskraften negativt i förhållande till andra EU-länder med mer förutsägbara och effektiva processer.

Statistik över utfall för UDI-anmälningar i Sverige

Tabell 2. Statistik över UDI-anmälningar i Sverige

Antal ärenden per år	2023*	2024	2025	Tot	Andel
Inkomna anmälningar	114	1261	1987	3362	
Beslut om lämnande av anmälan utan åtgärd	18	1107	1942	3067	91,2%
Beslut om inledande av granskning	0	26	20	46	1,4%
Beslut om godkännande	0	12	8	20	0,6%
Beslut om godkännande med villkor	0	5	1	6	0,2%
Beslut om förbud	0	1	2	3	0,1%
Beslut om avskrivning efter inledd granskning	0	2	8	10	0,3%
Varav beslut om avskrivning efter att ISP meddelat beslutsavsikt	0	0	4	4	0,1%

* Enbart december 2023. Lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar (UDI-lagen) trädde i kraft den 1 december 2023

Källa: ISP:s statistik över UDI-ärenden, <https://isp.se/utlandska-direktinvesteringar/statistiska-uppgifter-kring-udi/>, samt egen beräkning av andel.

Sett till UDI-anmälningar i Sverige för december 2023 till 2025 (tabell 2 ovan) så visar den att endast 0,1 % av dessa resulterar i ett beslut om förbud, medan mer än 91 % av anmälningarna lämnas utan åtgärd. Av totalt 3 362 anmälningar har endast tre stycken resulterat i ett förbud. Detta ger en klar indikation på att nuvarande regelverk är oproportionerligt och ineffektivt när det gäller att identifiera investeringar som kan utgöra en risk för Sveriges säkerhet. Det innebär också att svenska aktörer som vill investera i Sverige möter en omfattande administrativ börda, trots att ett förbud mot investeringen mycket sällan aktualiseras.

Behovet av att analysera påverkan på svenska företag i konsekvensanalyser

Den svenska UDI-lagstiftningen är enligt ovan alltför omfattande och har fått allvarliga ekonomiska konsekvenser för svenska företag och konkurrenskraft. Det visar på ett behov av att en analys av påverkan på svenska företag bör ingå i den konsekvensanalys som föregår lagstiftningen.

Omnämnda SOU "Granskning av utländska direktinvesteringar" (SOU 2021:87) resonerar mestadels generellt kring kostnader som kan uppkomma för företag. Om det även gjorts en analys kring påverkan på svenska företag i detta fall så hade det troligen framkommit att förslaget UDI-regelverk var oproportionerligt och ineffektivt när det gäller att identifiera investeringar som kan utgöra en risk för Sveriges säkerhet. Den tillhörande ekonomiska analysen hade vidare kunnat visa på påtagliga risker för att Sverige skulle påverkas negativt som investeringsalternativ. Det kan noteras att konsekvensanalysen som gjordes i samband med de av MCF nyligen föreslagna föreskriftsändringarna om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av UDI-lagen²⁵ bedömdes som bristfällig av Regelrådet.²⁶

Att upprätthålla en hög säkerhetsnivå är onekligen viktigt för Sverige. Dock bör man också väga in att utländska direktinvesteringar är av betydande ekonomisk vikt för Sverige som en liten öppen ekonomi. Därför bör utformningen av UDI-lagstiftningen ske utifrån att man i mesta möjliga mån värnar om bilden av Sverige som investeringsalternativ. Detta är ingen enkel balansgång och konsekvensanalysen kan därför vara ett nyttigt verktyg att tillgå, inte minst då det kan användas för att identifiera och kostnadssätta påverkan på svenska företag och konkurrenskraft. Det verkar som att just ekonomisk analys kring påverkan på svenska företag inte beaktats alls inför den nuvarande UDI-lagstiftningen. Genom en alltför omfattande och ineffektiv UDI-lagstiftning finns en klar risk att det sänds en signal internationellt om att det svenska investerarklimatet är ogästvänligt och osäkert.²⁷ Vad blir exempelvis konsekvenserna för runt 200 miljarder årligen i direktinvesteringar (och runt 4 400 miljarder i direktinvesteringstillgångar) om Sverige börjar väljas bort som investeringsalternativ? För svenska företag som är aktuella för denna typ av finansiering finns dessutom risken att den sker till sämre avtalsvillkor än i andra EU-länder. Detta kan med tiden gå så långt att svenska företag överväger att flytta sin verksamhet utomlands med bättre förutsättningar till finansiering av detta slag. Denna situation är anmärkningsvärd sett till påverkan på svenska företag och deras konkurrenskraft.

²⁵ Se fotnot 10

²⁶ [Yttrande över förslag till föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen \(2023:560\) om granskning av utländska direktinvesteringar - Regelrådet](#)

²⁷ Det bör samtidigt uppmärksammas att i "Granskning av utländska direktinvesteringar" (SOU 2021:87, s. 616) nämns att "Ett effektivt granskningssystem ger Sverige en hög trovärdighet i relationen till andra länder och strategiskt viktiga företag. Viktiga samarbeten inom flera områden är beroende av en hög trovärdighet för ett granskningssystem".

8. Möjliga alternativa lösningar som skulle göra den nationella lagstiftningen mindre ingripande

I dialog med berörda näringslivsorganisationer har följande alternativa lösningar som syftar till att göra den svenska lagstiftningen mindre ingripande för företagen presenterats.

Möjlighet att få förhandsbesked

Det bör införas en möjlighet att erhålla förhandsbesked från ISP. En sådan ordning skulle ge bolag och deras investerare möjlighet att i förväg klarlägga om verksamheten bedöms som skyddsvärd. I dagsläget framgår detta inte av ISP:s beslut, vilket medför att bolag som anmäler ”för säkerhets skull” måste fortsätta att anmäla vid varje investeringsrunda. Som jämförelse tillämpar Finansinspektionen en praxis där fondbolag informeras när rapporterade ändringar inte bedöms som väsentliga, vilket skapar tydlighet och minskar onödiga rapporteringar.²⁸ En liknande modell skulle bidra till ökad förutsebarhet och effektivitet i processen.

Förenklad process för tidigare godkända investerare

För att underlätta investeringar och effektivisera processen för investerare som redan har granskats av ISP bör en förenklad process införas. Investerare som tidigare har godkänts och vars ägarförhållanden är oförändrade bör kunna genomföra nya investeringar utan att lämna in en fullständig anmälan, exempelvis genom att endast intyga att ägarförhållandena är desamma. En sådan ordning kan även utformas som en tvåstegsprocess, där investerare förhandsprövas och därefter kan delta i flera investeringar utan ytterligare ägarprövning, förutsatt att inga särskilda risker identifieras. Endast om ISP kan identifiera särskilda risker bör anmälan gå vidare till en mer detaljerad granskning

Undanta portföljinvesteringar och depåförsäkringar från tillämpningsområdet

EU-förordningen omfattar inte s.k. portföljinvesteringar, dvs. investeringar som inte görs i syfte att kontrollera ett bolag. Anmälningsplikten enligt UDI-lagen omfattar emellertid även sådana transaktioner. Det är inte bara

²⁸ Jfr Konkurrensverkets förhandskontakter vid företagsförvärv eller samgåenden, se [Förhandskontakter i förvärv | Konkurrensverket](#)

betungande, utan även oförenligt med de regelverk som gäller för finansiella aktörer. Ett fondbolag kan exempelvis inte avvakta ISP:s prövning när det handlar med aktier på börsen. En indexfond måste omedelbart kunna omvikta sin aktieportfölj när det sker en omviktning av det index som replikeras. Ett inflöde av kapital i en aktiefond måste omedelbart kunna omsättas i aktier. Det är därför nödvändigt att sådana investeringar, såsom anges i EU-förordningen, undantas från anmälningsplikt även i svensk rätt.

Försäkrings- och tjänstepensionsföretag bör undantas från anmälningsplikten enligt UDI-lagen för investeringar som sker inom ramen för depåförsäkringar. Vid genomförande av förordningen bör det tydliggöras att investeringar genom depåförsäkring omfattas av undantaget för portföljinvesteringar då även dessa görs utan avsikt att kontrollera bolaget som är föremål för investeringen.

Höja tröskelvärdet för anmälningsplikt

Det som avgör en möjlig skada med anledning av investering är framför allt hur ägarförhållandena ändras, dvs vilket inflytande en investering får på verksamheten. Att bestämma tröskelvärdena till en rimlig nivå som begränsar anmälningsplikten till utländska investeringar som innebär ett ägarintresse i svenska bolag är därför viktigt för att inte hindra investeringar i onödan.

Öka transparensen i hanteringen av anmälda ärenden

För investerare är förutsebarhet en avgörande faktor. Trots att hanteringen av investeringsärenden kan vara känsliga, bör det finnas mekanismer som ökar insynen i processen. Detta skulle ge investerare bättre förutsättningar att förstå vilka typer av ärenden som ska anmälas och en mer tydlig grund för att bedöma sannolikheten för godkännande.

Begränsa de verksamhetsområden som omfattas

Det nuvarande breda tillämpningsområdet i den svenska lagstiftningen bör övervägas att begränsas i enlighet med EU:s regelverk. En sådan avgränsning skulle minska den administrativa bördan för anmälningsplikten utan att det övergripande syftet på EU-nivå går förlorat. Anmälningsplikten bör i huvudsak omfatta verksamheter med direkt betydelse för Sveriges säkerhet och inte vara så omfattande att ett oproportionerligt stort antal investeringar påverkas.

Post-notifiering vid ägarförändringar i börsbolag

För att anpassa regelverket till börsmarknadens funktionssätt så bör det vara möjligt att lämna anmälan som post-notifiering till ISP för att det ska vara möjligt att i börsbolag genomföra transaktioner direkt, både vid börshandel och blockaffärer, även när tröskelvärden passeras. Detta skulle minska risken att affärer fördröjs eller inte blir av alls.

Snabbspår för emissioner

Ett sätt att bemöta företagens behov vore att införa ett slags snabbspår för emissioner som är väldigt tidskritiska och vitala för bolagens finansiering. Ärenden som rör emissioner bör därför ges prioritet för att korta ner tidsfristerna för godkännanden.

Tidigare anmälan för effektivare processer

Anmälan bör kunna lämnas in i ett tidigare skede, parallellt med due diligence-processen, i stället för först vid tecknande av slutgiltigt avtal. Detta skulle minska tidsfördröjningar vid emissioner och liknande transaktioner. För ISP:s bedömning är det i de flesta fall tillräckligt att identifiera vilka investerare som kan komma att passera tröskelvärdena, snarare än att ange exakta ägarandelar. Därför bör det finnas en möjlighet att lämna in anmälan tidigare, vilket i slutändan underlättar för företagen.

Koncerninterna transaktioner och nyetableringar bör undantas

Koncerninterna transaktioner mellan helägda koncernföretag bör undantas från anmälningsplikten eftersom sådana transaktioner inte förändrar inflytandet eller den reella kontrollen över verksamheten. UDI-lagen bör förtydligas så att den endast omfattar transaktioner som faktiskt förändrar inflytandet över en skyddsvärd verksamhet eller innebär en reell risk för att nödvändiga granskningar kan kringgås i senare led.

Nyetableringar bör inte omfattas av UDI-lagen eftersom det inte sker övertagande av kontroll över befintlig skyddsvärd verksamhet. Etablering av en ny skyddsvärd verksamhet som kan utgöra risk för nationell säkerhet omfattas av annan lagstiftning, exempelvis Säkerhetsskyddslagen, och bör därmed inte anses som ett problem för UDI-lagen att lösa. I det fall nyetableringar fortsatt faller under UDI-lagen bör omfattningen begränsas och förtydligas utifrån principen om sannolik och väsentlig risk.

9. Implementeringsrådets rekommendationer inför genomförande

Mot bakgrund av den information som kommit fram i arbetet med underlaget till detta yttrande vill rådet lyfta vikten av att en helhetsöversyn av UDI-lagstiftningen görs inom ramen för det kommande genomförandet av den nya EU-förordningen. Målet med en sådan vidare ansats skulle vara att anpassa hela regelverket bättre till det övergripande syftet med EU-lagstiftningen om utländska direktinvesteringar och den balans som förutses på EU-nivå när det gäller att väga säkerhet mot konkurrenskraft. Detta för att det svenska näringslivet vare sig ska hamna i en negativ konkurrenssituation eller utgöra en svag länk i EU som helhet.

- **Implementeringsrådet rekommenderar att genomförandet av EU-förordningen görs genom en anpassning av den svenska lagstiftningen främst i enlighet med förordningens övergripande syfte**

Den svenska lagstiftningen bör i samband med genomförandet av den nya EU-förordningen anpassas bättre till det övergripande syfte som eftersträvas i den. Det som anses vara en god säkerhetsnivå för unionen som helhet borde i princip kunna vara en acceptabel utgångspunkt även för Sverige. Åtminstone bör den svenska lagstiftningen inte avvika på ett sätt som gör Sverige mindre attraktivt för investeringar eller begränsar svenska möjligheter att vara en del av EU:s gemensamma ambitioner att skapa en konkurrenskraftig union. Syftet med revideringen är också att systemet ska bli mer effektivt och Sverige bör ordna sitt system på ett sätt som inte motverkar denna ambition.

- **Vid en översyn av den svenska lagstiftningen behöver det EU-rättsliga perspektivet om fri rörlighet beaktas**

Den nuvarande UDI-lagstiftningen omfattar även EU-interna investeringar. Rådet vill påminna om att krav som ställs på investeringar i sådana situationer (utöver de som omfattas av förordningen) behöver motiveras och vara proportionerliga för att inte strida mot EU-rätten om fri rörlighet. Här vill rådet också påminna om att fri rörlighet för kapital även omfattar kapital från tredje land. Därför är det viktigt att en översyn av den befintliga lagstiftningen utformas i enlighet med dessa regler.

➤ **Rådet betonar vikten av att lagstiftningen behöver präglas av förutsebarhet**

Företagens behov av förutsebarhet kan inte nog understrykas. Det gäller generellt, men i allra högsta grad när det kommer till investeringar. Rådet vill därför lyfta vikten av att lagstiftningen om utländska direktinvesteringar präglas av just förutsebarhet. Nära kopplat till detta är transparens och därför bör även det eftersträvas så långt det är möjligt, i enlighet med EU-rättsliga krav på tillståndsförfaranden.

➤ **Rådet förordar att lagstiftningen på detta område tar hänsyn till aktiemarknadens natur**

De osäkerheter som anmälningssplikten för med sig har en negativ påverkan på aktiemarknadens primära och vitala funktion som förmedlare av riskkapital och hämmar kapitalförsörjningen. Det kan i värsta fall resultera i mycket allvarliga samhällskonsekvenser. En sådan ordning rimmar även illa med EU:s ambitioner om spar- och investeringsunionen. Därför är det viktigt att lagstiftningen ser till att eventuell negativ påverkan på noterade bolag och finansmarknadsaktörer minimeras så långt det är möjligt.

➤ **Rådet betonar vikten av att näringslivet involveras i lagstiftningsprocessen**

För att uppnå rätt balans mellan säkerhet och konkurrenskraft när det gäller utländska direktinvesteringar är det av stor vikt att investerarnas förutsättningar blir tydliga. Rådet vill därför lyfta vikten av att näringslivet involveras i arbetet med genomförande och annat relevant lagstiftningsarbete på området.

➤ **Rådet vill lyfta perspektivet att förenklingar för företag i många fall innebär förenkling även för myndigheter**

Att justera den breda anmälningssplikten skulle innebära fördelar för investeringsklimatet och förenklingar för företagen som ger lägre kostnader och bättre möjligheter. Men det förenklar även för de myndigheter som har att hantera de många ärenden som anmälningarna innebär och skapar möjlighet att arbeta effektivt med de ärenden som faktiskt kräver det. Rådet vill därför lyfta även detta perspektiv i arbetet med lagstiftningen.

➤ **Rådet förordar att lagstiftningen på detta område samlas i så få rättsakter som möjligt**

Lagstiftningen kring utländska direktinvesteringar är omfattande. Lagstiftningskompetensen är delad och reglerna finns i flera olika rättsakter på olika nivå. Utöver EU-förordningen finns reglerna i fyra nationella rättsakter. Till detta kommer nationella myndighetsföreskrifter. Ur ett företagsperspektiv skulle det underlätta om lagstiftningen vid sidan av EU-förordningen var mer samlad och rådet föreslår därför att man i samband med genomförandet ordnar den nationella lagstiftningen i så få rättsakter som möjligt.

➤ **Rådet förordar att lagstiftningen föregås av en konsekvensanalys med särskilt fokus på de ekonomiska följderna för svenska företag och konkurrenskraft**

Rådet förordar att förändringar i lagstiftningen föregås av en konsekvensanalys med särskilt fokus på de ekonomiska följderna för svenska företag och konkurrenskraft, samt att erfordrad uppföljning sker utifrån samma perspektiv.

➤ **Rådet rekommenderar att förslagen i avsnitt 8 beaktas i samband med anpassningen av den svenska lagstiftningen**

Rådet vill inför anpassningen av den svenska lagstiftningen särskilt lyfta de förslag som presenteras i avsnitt 8: möjlighet att få förhandsbesked, förenklad process för tidigare godkända investerare, undanta portföljinvesteringar och depåförsäkringar från tillämpningsområdet, höja tröskelvärdet för anmälningsplikt, öka transparensen i hanteringen av anmälda ärenden, begränsa de verksamhetsområden som omfattas, post-notifiering vid ägarförändringar i börsbolag, snabbspår för emissioner, tidigare anmälan för effektivare processer samt koncerninterna transaktioner och nyetableringar bör undantas från anmälningsplikten.

Kontaktpersoner i detta ärende är utredningssekreterarna Lena Nordqvist och Fredrik Hansen och biträdande sekreterare Vilma Bjurström. (förnamn.efternamn@regeringskansliet.se)

Beslutat av Implementeringsrådet den 16 februari 2026.